

ЗНОВУ ЩОДО ПРОБЛЕМИ ПРИХОВАНИХ ІНТЕНЦІЙ КУЛЬТУРИ В ЮРИДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ (ПРО НОВИЙ СЮЖЕТ ІЗ НОВОГО КПК УКРАЇНИ)

О. ЛИТВИНОВ
*кандидат філософських наук,
кандидат юридичних наук, доцент,
заступник завідувача
кафедри філософії та історії
(Луганський державний університет
внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка)*



Цей текст є певним розвитком доволі дискусійної ідеї, що її було презентовано в дещо загостреній формі на одній із конференцій, присвяченій проблемам розвитку кримінальної юстиції в Україні¹, а згодом опубліковано у вигляді статті в часописі Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка [1]. Гранично коротко її можна викласти так. Юридична термінологія, як і будь-яка інша, відбиває не лише ті конотації (змістовні смисли чи, більш образно, смислові аберації), що їх закладають законодавці або творці інших юридичних документів, а й такі, що відбивають інтенції (внутрішньо пригаманні та певним чином спрямовані тенденції) тієї культури, у межах якої існує ця термінологія, але вже як вираження особливостей функціонування відповідної правової системи. Це перше. Друге це те, що в культурах, де така термінологія й така правова система є значною мірою, або переважно, або навіть виключно запозиченою, у даній термінології ці інтенції мов би «випинаються», тобто «виказують» справжні смисли діяльності, або окремі аспекти діяльності, що такими термінами визначаються. Інакше кажучи, якщо йдеться про поняття «кримінальної юстиції» чи то «кримінальної міліції» тощо, одним з аспектів діяльності цих інституцій є те, що долає вироблену в культурі (переважно інших народів) ту умовність, яку сьогодні сприймають без «прямого сенсу»² деяких сталих виразів як професійного гатунку кліше. Звісно, вони, такі кліше, як сталі професійні вирази, є в будь-якій сфері діяльності людини (сфері куль-

¹ Доповідь «Кримінальна юстиція як кримінальна спільнота» на Міжнародній науково-практичній конференції «Кримінальна юстиція в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку (Другі Донбаські правові читання)» (ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 14 травня 2010 р.).

² Поняття «сенс» використовується в загальному вжитку, поняття «смысл» — у більш вузькому (філософському, логічному, науковому) значенні.

тури), включаючи, наприклад і науку, в якій аксіоматичність, що відбиває так би мовити професійну домовленість, визнається дотичною такій діяльності цим загалом (а також усіма іншими) заради запобігання можливості руйнування основ у даному випадку тієї чи іншої науки. Це ж стосується й загальноосвітньої сфери та відповідного рівня знання. Наприклад, не існує і не може існувати в принципі прямої лінії, але без цього поняття було б зруйнованим усе, що спирається на геометричні виміри. Ще приклад, тепер із самого правознавства. Широко використовується поняття «природне право» та все, що з нього випливає, насамперед «права людини», але в суворо формальному юридичному сенсі говорити і так, і так не можна, оскільки в першому випадку йдеться про ідеали і принципи морального (часто морально-релігійного) характеру, що на них має орієнтуватися право як закон та юридична сфера в цілому, а у другому — про філософську ідею гуманістичної спрямованості, що поступово набула (точніше, стосовно нашої країни — набуває) реального значення у сфері юридичній. Але уявити життя людства сьогодні без цих понять, що набули (набувають) юридичного статусу і втілення в життя, як і без поняття прямої лінії неможливо, оскільки і у разі першого прикладу, і у разі другого — це життя буде зруйноване, або, як мінімум, суттєво примітивізоване. У першому — у фізичному плані, у другому — у соціальному. Як зазначав стосовно термінології видатний філософ права кінця XIX початку XX ст. П. Новгородцев, для кращого розуміння думки дослідника йому слід дотримуватися, наскільки це є можливим, «назв, що є освяченими традицією» [2, с. 11].

Що стосується *актуальності* розглядуваної проблеми, то її можна визначити як необхідність постановки питання щодо смислової адекватності юридичних термінів соціальній дійсності, включаючи цілеспрямованість правової системи взагалі, оскільки категоріальний апарат юриспруденції, маючи безпосередній вихід у соціум, матеріалізується у надзвичайно складній суміші людських відносин, інтересів тощо і реалізується виключно в однозначних рішеннях. Звідси й вимоги до цієї термінології, особливо коли вона ще й збігається із політичною, що означає вихід у сферу розподілу матеріальних благ, а тому це не суперечить наведеному в попередньому абзаці. Різні аспекти цієї проблеми розглядалися в юридичній логіці, юридичній лінгвістиці, у теорії права і філософії права, її торкалися також представники галузевих юридичних наук, зокрема й кримінального права, про що свідчать праці таких вітчизняних учених, як О. Балинська, С. Головатий, В. Демченко Т. Дудаш, С. Зархіна, О. Копиленко, М. Коржанський, Ю. Прадід, П. Рабінович, Б. Розовський, В. Титов, А. Токарська, З. Тростюк, І. Усенко та ін. Але в суто культурологічному аспекті ці питання, наскільки відомо авторів цих рядків, не розглядалися, що обумовлює *наукову новизну* запропонованої теми статті, *метою* якої є висвітлення на конкретному прикладі досить широкої поширеності зазначеної вади вітчизняної юриспруденції (включаючи й сьогоднішню), що є однією з причин деформацій правової реальності в цілому. При цьому ми спираємося на запропоноване С. Максимовим розуміння правової реальності в її головних «зрізах» — онтологічному, антропологічному та аксіологічному, коли це поняття — «правова реальність» — стає «розгорнутим» образом поняття права, а «структурними елементами правової реальності виступають не ті чи інші правові інститути, а правові феномени (світ смислів)» [3, с. 33]. Інакше кажучи, це реальність дійсних взаємовідносин, що відбивається не тільки в смислах, що їх

закладено або, точніше сказати, намагається закласти законодавець, а в реалізації їх у соціальних процесах повсякденного буття.

Тому особливо прикрим є те, що зі спотворенням правової реальності ми стикаємося і на найвищому, законодавчому її рівні, коли трапляються рудименти підходів ще тоталітарних часів у вигляді якщо не цинізму, то сумнівної термінології (хоча щодо цинізму, то можна навести приклади й такі, зокрема у сфері податковій, а також в оформленні привілеїв можновладців, законодавчо — самі для себе ж — закріплених, що є, за визначенням сучасного литовського філософа та історика права А. Вайшвілі, «агресією проти суспільства» [4], і що є принципово неприпустимим у демократичних державах).

Але про термінологію. Так, у новому (2012 р.) КПК України натрапляємо на вельми екзотичне в безпосередньому сприйнятті з точки зору елементарного здорового глузду формулювання однієї зі статей: «Контроль за вчиненням злочину» [5]. Якщо виходити зі смислових значень, що існують в українській мові (і російській, Кодекс видано також російською), то навіть у найбільш повних, фундаментальних тлумачних словниках ми знайдемо такі значення слова (поняття) «контроль»: «1. Перевірка, облік діяльності кого-, чого-небудь, нагляд над кимось, чимось... 2. Установа чи організація, що здійснює нагляд за ким-, чим-небудь або перевіряє його. 3. *збірн.* Контролери» [6, с. 451]. Інакше кажучи, виходячи зі смислових значень тих слів, що їх використано у формулюванні назви статті КПК України, ми стаємо свідками якщо не відвертої нісенітничі (оскільки серед значень є «нагляд» та «керування», і вони є домінуючими), то вельми сумнівного вживання поняття «контроль». А якщо додати до цього невідповідність змісту цієї статті її назві, то ще й банальної логічної помилки. Тобто певною мірою йдеться про чи то поспіх при створенні цього найважливішого для життя країни документа, чи про таку собі недбалість, але в будь-якому випадку маємо негативний приклад формування юридичної термінології.

Серед основних результатів раніше здійсненого нами дослідження (трохи повторимося) був висновок, що за всіх умов прийняття точки зору можливості особливостей суто спеціально-професійного вживання термінів, культурологічний підхід дозволяє виявити й, як мінімум часткову, відповідність закладених у слові конотацій — вираження смислів, що є наслідком неминучої онтологічної вкоріненості того явища, що його відбиває той чи інший термін (або термінопоняття). Тобто, якщо основними визначальниками поняття «кримінальний» є такі поняття, як «карний» та «злочинний», то за певних умов розуміння «кримінальної юстиції» як «злочинної юстиції» або «кримінальної міліції» як «злочинної міліції» мають достатньо підстав. Такими «певними умовами» в нашому випадку є функціонування означених цими термінами інституцій у культурах вторинних смислів [7], де притаманна їм — культурам — якість імітаційності та перекручення смислів і проявляється чи то парадоксальним чином, чи то в діалектичний спосіб у виявленні суті діяльності саме через «проговорення» у спосіб звернення до засадничого значення слова без «професійно обумовленої» опосередкованості. Така собі «обмовка за Фрейдом» на підсвідомому рівні, тільки не на сексуальному ґрунті, а на ґрунті професійному, що є, у даному випадку, прямо пов'язаним із постійним контактуванням зі злочинним світом. Саме це ми і означили «прихованими інтенціями культури в юридичній термінології», тут лише слід додати про їх внесок у прояснення тих явищ, що спотворюють, у контексті основного змісту цієї праці, смисл поняття «правова реальність».

Як зазначають В. Титов та С. Зархіна в своїй фундаментальній праці, присвяченій історичному розвитку філософсько-логічних концепцій мови права, ця мова «має бути *точною та ясною*, її слова і терміни повинні мати суворо визначений смисл», а також їй «мають бути притаманними *простота і надійність синтаксичних конструкцій*, що виключають двозначність» [8, с. 23; див. також: 9] (курсив авторів, у нашому контексті ми б ще підкреслили «виключають двозначність». — *О. Л.*). Але закінчимо наведену думку відомих вітчизняних дослідників: «Оскільки правова норма за своєю логічною природою є командою, що виражає *вимогу, уповноважування, дозвіл або заборону*, неточність або двозначність в її вираженні призведе до того, що її не будуть адекватно розуміти й виконувати» [8, с. 23–24] (курсив авторів. — *О. Л.*).

Тепер повернемося до ст. 271 нового КПК України, точніше, до формулювання її назви. У науковій праці, присвяченій її тлумаченню, питання про відповідність назви статті Кодексу її змісту взагалі не ставиться, що не є дивним, оскільки навіть її — цієї праці — висновки є простим переліком її ж змісту, викладеним мовою навчально-методичного посібника, а проблемне поле взагалі не окреслено [10] (що є типовим зразком радянського типу юридичної науки, описово-коментаторської). Ознайомлюючись зі змістом цієї статті КПК України, ми бачимо, і про це пише автор даної праці, що йдеться про важливе нововведення — «негласні слідчі (розшукові) дії» (до речі, саме з цього можна здогадатися — не більше — і про новизну постановки питання в ній). Далі зазначається, що, «враховуючи новаторський аспект започаткування інституту негласних слідчих (розшукових) дій, теоретико-прикладні аспекти провадження контролю за вчиненням злочину потребують глибокого наукового аналізу» [10, с. 185], з чим не можна не погодитися, хоча спочатку хотілося б узнати в автора про це вельми дивне (знов із суто логічної точки зору) поєднання «теоретичних» та «прикладних» аспектів у над-новаторське термінологічне втілення (тобто маємо ще один образчик «термінологічного виказування», «обмовки за Фрейдом», у даному випадку це стосується реального рівня наукової підготовки цього автора). Далі йде викладення змісту ст. 271 КПК України, чому передує згадка про те, що статтею 36 здійснення процесуального керівництва досудовим розслідуванням та забезпечення нагляду за законністю його провадження належить прокуророві, і що в Кримінально-процесуальному кодексі України (правильно б було УРСР) 1960 р. про це не йшлося. Так у чому ж полягає зміст «керівництва» (одне з основних значень слова «контроль») за вчиненням злочину? Виявляється, у «контрольованій поставці», «контрольованій закупці» тощо, і нам знов просто пояснюють значення таких дій.

Згідно з основними смисловими значеннями — конотаціями поняття контролю, якщо виходити з назви ст. 271 КПК, злочинець має підготувати та здійснити злочин під «чуйним та мудрим» керівництвом працівника правоохоронних органів, і слід, мабуть, розуміти, що прокурор повинен прискіпливо слідкувати, щоб злочин було вчинено в суворій відповідності до певних статей нового КПК (а йдеться, між іншим, про тяжкі та особливо тяжкі злочини), і аж ніяк не інакше. Зрозуміло, що це є абсурд, але стосується він лише формулювання назви цієї статті (а потім і тем наукових досліджень — буквально, дослівно, інакше кажучи, цей абсурд буде мати ще й міцне «наукове» обґрунтування, до

одного з яких ми звернулися на поточних рядках¹). Найбільш припустимим поясненням такого формулювання назви є недбалий переклад відповідних статей з іноземних кодексів, що служили за приклад у створенні нового українського Кодексу, тоді слід звертатися просто до словників (та ще й до елементарних підручників логіки, логіки теж елементарної, тобто формальної).

Звернемось до деяких із них, тобто словників. Є ще близькі значення поняття «контроль», що подаються в словниках синонімів, наприклад, «перевірка», «інспекція», причому, як на наш погляд, досить показово, що у «Словнику синонімів російської мови» саме слово «контроль» не має відповідника [11, с. 199], а є пряме посилання на слово «перевірка», яке й тлумачиться як «1. контроль, ревізія; повірка (усп.) 2. див. випробування» [11, с. 425] (курсив у словнику. — О. Л.). Це в цілому збігається і з тлумаченням поняття «контроль» юристами, насамперед як засіб і гарант забезпечення законності в широкому сенсі [12, с. 75], або як форма здійснення управлінської функції, певним етапом управлінської діяльності виконавчих органів влади [13, с. 21], що, у свою чергу, збігається зі сталими тлумаченнями цього поняття (причому на академічно-науковому рівні) у процесі використання в правничій мові: «Контроль — контроль, перевірка, нагляд» [14, с. 56]. Не буде зайвим, як на нашу думку, згадати й про такий обов'язковий вид навчальної роботи, як «контрольна робота», що, як усім відомо, означає не що інше, як «перевірочна робота» або певний вид контролю за якістю знань тих, хто навчається. Так що, тоді, спираючись на формулювання тієї статті КПК, що ми його обговорюємо, можна вже казати і про «якість вчинення злочину»? Звісно ж, це є також абсурдним, хоча в повсякденно-професійному вжитку ми і зустрічаємо вирази навіть з естетично забарвленими висловлюваннями на кшталт «прекрасно організований злочин» чи то навіть «талановитий злочинець»².

Тому повернемося до висловленої в цьому тексті гіпотези, що спирається на загальноконцептуальну «точку відліку», викладену на його початку, і до наступних словників. Так, у спеціалізованому англо-російському юридичному словнику ми бачимо такі значення слова «*control*»: «контроль; регулювання; режим; стримування; нормування» [15, с. 116–117]³, де ми, за смисловими значеннями, а також за елементарним здоровим глуздом виокремимо значення «стримування», за такого ж підходу це можна тлумачити як «протидію» або щось у цьому смислому полі або значенні.

Далі. В «Англо-українському словнику», крім уже відомих значень «керівництво, управління» («керувати, управляти») та «контроль, перевірка» («конт-

¹ Однією з причин появи цієї статті є затвердження теми докторської (!) дисертації у такому ж формулюванні («Контроль за скоєнням злочину») вченою радою ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, причому ніяких запитань у жодного члена ради не виникло. Іншою причиною стала поява в цьому ж часописі статті, що ми її цитуємо. Взагалі, цей текст призначався для «Вісника ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка» і був поданий до редколегії в січні 2014 р., але з відомих причин його надрукувати не є можливим.

² Залишаємо за межами розгляду етичний аспект діяльності таких відомих злочинців, як Робін Гуд, Устим Кармелюк, Степан Разін та інших народних героїв, хоча список можна було б починати з Гульгамеша, Геракла чи Спартака. Якщо сюди додати народних повстанців усіх часів та народів, включаючи політв'язнів колишнього СРСР, то це і буде справжня тема окремого і справжнього наукового дослідження.

³ Див.: Адрианов С. Н. Англо-русский юридический словарь / С. Н. Адрианов, А. С. Берсон, А. С. Никифоров. — М.: Рус. яз. при участии ТОО «Рея», 1993. — С. 116–117.

ролювати, перевіряти»), є таке значення слова «*control*», як «стримувати» [16, с. 94], що й дозволяє в даному конкретному випадку наполягати на ствердженні щодо тих гіпотетичних положень, що їх було висловлено. Недбалість, незавершеність та така собі неохайність у використанні тих чи інших термінів (терміно-понять) свідчить не тільки про невідповідальність певної особи або навіть такого ж певного колективу авторів, а й про ті онтологічні підмурки процесів, що відбуваються, і що може бути хоча б дотичним до пояснення фактологічності такого, наприклад, явища, як «перевертні в погонах» тощо, невідповідність діяльності таких «перевертнів» та інших державних службовців тій присязі, що вони її склали («служити українському народові» тощо), і це є реальною проблемою нашого сучасного життя. Тобто слід визнати, що «контроль над вчиненням злочину» як керуваність злочинністю з боку тих структур, що мають назву правоохоронних органів (і не тільки них), існує, про що в даному випадку свідчить текст нового КПК, оскільки на незграбність та безглуздість такого формулювання ніхто навіть не звертає уваги, настільки до цього (і до такої незграбності, і до такого становища) звикли. Утім це є доволі природним для культур вторинних смислів, де перекручення смислів слів і смислів дій є не тільки природним, а надто часто й просто обов'язковим, тим більше, що і соціально-правова реальність нашої країни, як і більшості інших країн світу, це тільки підтверджує. Тут же мається на увазі елементарна відповідність права (та, звичайно, і закону) принципам справедливості та свободи, що породжує динаміку креативного розвитку, а не жорсткої сили (чи то фізичної, чи то сили влади, чи то їхнього поєднання), що породжує нахабність, з одного боку, та страх — з другого, і про якісь там творчі змагання навіть не йдеться. Якщо змагання почнуться, то вони, відповідно до логіки існування таких суспільств (а також логіки наших міркувань), мають відбуватися вже за межами культури в її гуманітарному значенні, або, інакше кажучи, у примітивний спосіб демонстрації переваги жорсткої сили.

Так, ми можемо стверджувати, оскільки інакше у КПК України статті 271 було б надано заголовок «Стримування вчинення злочину» або «Протидія вчиненню злочину», чи то було б використано термін (слово) — терміно-поняття — зі смислового поля «стримування» чи «протидії» як «боротьби» тощо, утім аж ніяк не «керування вчиненням злочину», як то є сьогодні, якщо ми мислимо українською або російською мовою.

Звідси висновок. Виходячи із загальнометодологічної позиції, що її було викладено, ми можемо констатувати наступне. У назві ст. 271 КПК України певною мірою (значною чи незначною, виявити це є завданням науковців — представників галузевих юридичних наук, зокрема кримінального права, кримінального процесу та ОРД) відбився той реальний стан речей, що саме культурологічний підхід дозволяє його встановлювати завдяки онтологічній вкоріненості дій, що їх сформульовано на гносеологічному рівні, як то ми бачимо на прикладах понять «кримінальна юстиція», «кримінальна міліція» та «контроль за вчиненням злочину». Міра або ступінь «злочинного» в самій соціальній реальності (бо реальність правову і такі визначення, особливо в тому вигляді, що ми зустріли в ст. 271 КПК України, і такі дії, що приховані інтенції виказують через цю недбалу, але надто красномовну термінологію, спотворюють однозначно) — це, як уявляється, і є реально значуще завдання представників галузевих юридичних наук. Скажімо тільки, на завершення, що, крім зазначеного

вище зіткнення рудиментів зашкарублого тоталітарного мислення з мисленням вільним, демократичним (соціальний аспект, включаючи світоглядну складову), слід зазначити й те, що це є зіткненням і тваринного, і людського (суто культурологічний аспект), а також юридичного позитивізму з природно-правовим (моральним, людським, гуманістичним) мисленням, або, якщо гранично коротко — закону і права (суто правознавчий аспект). Фактично ж це є головною трагедією суспільств, що належать до вторинних культур, де прагнення людини до волі й самовираження постійно стикається з намаганнями її поневолення і бажанням залишити в рабстві. Для ХХІ ст. це виглядає як мінімум нонсенсом. І з правової, і з моральної точки зору. Є ще й точка зору політична, яка в концентрованому вигляді (концентруючи і правову, точніше антиправову, і моральну, точніше а-моральну) виглядає майже загрозово, оскільки цей концентрат, замішаний на рудиментах перекручення смислів радянсько-тоталітарного штибу (правоохоронні органи як органи каральні, державні органи як органи анти-народні тощо), має багато продовжень, але основними є такі: перетворення на напівкримінальну або просто кримінальну державу на кшталт держав латиноамериканських або африканських, чи то взагалі зникнення України як держави. Останнє є, як на нашу думку, над-актуальним полем дослідження не тільки соціальної філософії в цілому, а й правознавства.

Конкретними завданнями для філософів права є такі. Перше, це осмислення процесу криміналізації правоохоронних і судових органів, а також владних структур держави, оскільки цей процес, поширюючись та вторгаючись у життя все більшого кола людей як така собі «життєва необхідність», не може не сприяти й загальній криміналізації суспільної свідомості, про небезпеку чого говорити є зайвим (є зайвим говорити й про значення та вагу тут соціологічної складової). Друге — це виявлення ступеня деградаційного впливу, як гальмування поступу країни до розбудови правової та соціальної держави, тих рудиментів минулого, що відбиваються у привілеях осіб, дотичних до влади, які конвертують такий свій соціальний статус у матеріальні статки, що є фактично корупцією, або, інакше кажучи, спираючись на положення А. Вайшвілі, дослідження причин можливості «агресії проти суспільства» та перспектив (однозначно негативних) її впливу на розвиток держави, знов-таки, включаючи й питання безпеки, що стає все більш очевидним.

Такі ось роздумування викликала показова недбалість у формулюванні однієї зі статей Кримінального процесуального кодексу України.

І останнє. Дуже хочеться, щоб автор цього тексту був неправий. Тоді нехай це хтось доведе.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Литвинов О. М.* Кримінальна юстиція як кримінальна спільнота (філософсько-правові аспекти прихованих інтенцій культури в юридичній термінології) / О. М. Литвинов // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. — 2011. — Вип. 2. — С. 291–301.
2. *Новгородцев П. И.* Историческая школа юристов / П. И. Новгородцев. — СПб.: Лань, 1999. — 192 с.
3. *Максимов С. И.* Правовая реальность: опыт философского осмысления / С. И. Максимов. — Харьков: Право, 2002. — 328 с.

4. *Вайшвила А.* Правовой персонализм (к поиску современного правопонимания) / А. Вайшвила // Личность и правовое регулирование: творческие поиски раскрепощенного сознания (философия права на постсоветском пространстве) : монография / А. Вайшвила, А. И. Левченко, А. Н. Литвинов, М. А. Тюренков. — Луганск : РИО ЛГУВД, 2006. — С. 8–29.
5. *Кримінальний* процесуальний кодекс України. — К. : Центр учбов. л-ри, 2012.
6. *Великий* тлумачний словник сучасної української мови [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. — К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. — 1440 с.
7. *Литвинов О. М.* Щодо евристичних можливостей поняття «вторинні культури» у правознавстві / О. М. Литвинов // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. — 2014. — Вип. 1. — С. 14–23.
8. *Титов В. Д.* Историческое развитие философско-логических концепций языка права : монография / В. Д. Титов, С. Э. Зархина. — Харьков : ФИНН, 2009.
9. *Титов В. Д.* О специфике определений в юриспруденции / В. Д. Титов // Проблемы философии права. — 2005. — Т. III. — № 1–2. — С. 45–50.
10. *Комашко В. В.* Контроль за скоєнням злочину: сутність та зміст / В. В. Комашко // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. — 2013. — Вип. 3. — С. 183–192.
11. *Александрова З. Е.* Словарь синонимов русского языка: около 9 000 синонимических рядов / З. Е. Александрова ; под ред. Л. А. Чешко. — Изд. 4-е, репродуц. — М. : Рус. язык, 1975. — 600 с.
12. *Соломатина Е. А.* Понятие, сущность и основные черты парламентского контроля за деятельностью правоохранительных органов / Е. А. Соломатина // Юрид. мир. — 2006. — № 10. — С. 75–79.
13. *Андреева А. Ю.* К вопросу о соотношении понятий «контроль» и «надзор» / А. Ю. Андреева // Административное право и процесс. — 2009. — № 2. — С. 21–25.
14. *Російсько-український* словник правничої мови (понад 67 000 слів): Праця Правничо-Термінологічної Комісії при Соціально-Економічному Відділі Академії Наук / голов. ред. акад. А. Ю. Кримський. — К. : З друкарні Укр. акад. наук, 1926. — 228 с.
15. *Адрианов С. Н.* Англо-русский юридический словарь / С. Н. Адрианов, А. С. Берсон, А. С. Никифоров. — М. : Рус. яз. при участии ТОО «Рея», 1993. — 509 с.
16. *Англо-український* словник: близько 20 000 слів / уклад. Н. М. Биховець, І. І. Борисенко, Г. О. Герасименко та ін. ; відп. ред. Ю. О. Жлуктенко. — 3-те вид. — К. : Рад. шк., 1991. — 422 с.

Литвинов О. М. Знову щодо проблеми прихованих інтенцій культури в юридичній термінології (про новий сюжет із нового КПК України)

Анотація. На основі культурологічного підходу розглядаються можливі причини неадекватних формулювань юридичних термінів, що в умовах вторинних культур стає індикатором злочинних аспектів реальних дій правоохоронних органів як рудиментів їхнього функціонування за часів тоталітаризму. На прикладі формулювання назви ст. 271 КПК України, що не відповідає її змісту, зроблено спробу проаналізувати витоки такої недбалості, що є неприпустимим для мови законодавства, терміни якого мають бути однозначними.

Ключові слова: юридична термінологія, приховані інтенції культури, правова реальність, вторинні культури, смисли, природне право, КПК України.

Литвинов А. Н. Снова о проблеме скрытых интенций культуры в юридической терминологии (о новом сюжете из нового УПК Украины)

Аннотация. На основе культурологического подхода рассматриваются возможные причины неадекватных формулировок юридических терминов, что в условиях вторичных культур становится индикатором преступных аспектов реальных действий правоохранительных органов как рудиментов их функционирования во времена тоталитаризма. На примере формулирования названия ст. 271 УПК Украины, которое не соответствует её содержанию, предпринята попытка проанализировать истоки такой небрежности, что является недопустимым для языка законодательства, термины которого должны быть однозначными.

Ключевые слова: юридическая терминология, скрытые интенции культуры, правовая реальность, вторичные культуры, смыслы, естественное право, УПК Украины.

Lytvynov O. Anew About Problem of Invisible Intentions of Culture in Law Terms (a New Subject out of New CPC of Ukraine)

Summary. On the basis of culturological approach the possible reasons of inadequate formulations of law terms are considered. Under secondary cultures conditions this factor is an indicator of criminal aspects of real actions of law enforcement bodies as rudiments of their functioning during totalitarianism. By an example of the name of 271 article of the Ukraine's CPC (Criminal procedural code of Ukraine), which does not correspond to its content, it is made an attempt to analyze the origins of such negligence. Such attitude is inadmissible for language of legislation, which terms must have monosemantic meanings.

Key words: law terms, invisible intentions of culture, legal reality, secondary cultures, senses, natural law, CPC of Ukraine.